

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔԸ

ԱՂԲԱՀԱՆՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՄԱՆԻՏԱՐԱԿԱՆ ՄԱՔՐՄԱՆ ՄԱՍԻՆ

Ընդունվել է 23.06.2011

- [Գլուխ 1. Ընդհանուր դրույթներ](#)
- [Գլուխ 2. Աղբահանության եւ սանիտարական մաքրմանը ներկայացվող պահանջները](#)
- [Գլուխ 3. Աղբահանության վճար կատարելու հիմքը, դրա դրույքաչափը, հաշվարկման եւ վճարման կարգը](#)
- [Գլուխ 4. Աղբահանության վճար վճարողների իրավունքները, պարտականությունները եւ պատասխանատվությունը](#)
- [Գլուխ 5. Եզրափակիչ եւ անցումային դրույթներ](#)

ԳԼՈՒԽ 1

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

Հոդված 1. Օրենքի կարգավորման առարկան

1. Սույն օրենքը կարգավորում է Հայաստանի Հանրապետությունում աղբահանության եւ սանիտարական մաքրման հետ կապված հարաբերությունները, սահմանում է աղբահանության եւ սանիտարական մաքրման գործընթացի կազմակերպման սկզբունքները, աղբահանության վճարը, դրա դրույքաչափերը, վճարողների շրջանակը, նրանց իրավունքները եւ պարտականությունները, վճարման կարգը, պատասխանատվությունը չվճարելու, պարտավորությունները չկատարելու կամ ոչ պատշաճ կատարելու համար, տեղական ինքնակառավարման մարմինների լիազորությունների իրականացման կարգը աղբահանության եւ սանիտարական մաքրման կազմակերպման բնագավառներում:

2. Բացառությամբ սույն օրենքով ուղղակիորեն նախատեսված դեպքերի, սույն օրենքը չի կարգավորում վտանգավոր թափոնների հետ կապված հարաբերությունները:

Հոդված 2. Աղբահանության եւ սանիտարական մաքրման կազմակերպման իրավական կարգավորումը

1. Աղբահանության եւ սանիտարական մաքրման հետ կապված հարաբերությունները կարգավորվում են Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրությամբ, սույն օրենքով, «Տեղական ինքնակառավարման մասին», «Երեւան քաղաքում տեղական ինքնակառավարման մասին», «Թափոնների մասին» եւ «Տեղական տուրքերի եւ վճարների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքներով եւ իրավական այլ ակտերով:

Հոդված 3. Օրենքում օգտագործվող հիմնական հասկացությունները

1. Սույն օրենքում օգտագործվում են հետեւյալ հիմնական հասկացությունները.

1) **աղբահանություն**՝ բնակավայրերում գոյացող աղբի հավաքում, պահում, փոխադրում եւ տեղադրում աղբավայրում.

2) **աղբ**՝ կենցաղային աղբ, ոչ կենցաղային աղբ եւ խոշոր եզրաչափերի աղբ.

ա. կենցաղային աղբ՝ «Թափոնների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի համաձայն՝ մարդու կողմից սպառման եւ (կամ) կենսագործունեության հետեւանքով առաջացող թափոնները.

բ. ոչ կենցաղային աղբ՝

- **արտադրական աղբ**՝ արտադրության եւ արտադրական եւ (կամ) սպառման թափոններ, որոնք առաջանում են իրավաբանական անձանց եւ անհատ ձեռնարկատերերի գործունեության ընթացքում,

- **շինարարական աղբ**՝ քաղաքաշինական գործունեության ընթացքում առաջացող, շինարարական վերանորոգման, շենքերի վերակառուցումից եւ քանդումից առաջացող թափոններ.

գ. **խոշոր եզրաչափերի աղբ**՝ մարդու կենսագործունեության հետեւանքով կամ իրավաբանական անձանց կամ անհատ ձեռնարկատերերի գործունեության ընթացքում առաջացող արտադրության եւ սպառման թափոններ, որոնք, հաշվի առնելով դրանց ֆիզիկական հատկությունները (ներառյալ՝ չափը, ծավալը կամ քաշը), անհնար է հավաքել, պահել կամ փոխադրել կենցաղային աղբի համար նախատեսված՝ սովորաբար կիրառվող տեխնիկական միջոցներով.

3) **սանիտարական մաքրում**՝ համայնքի ընդհանուր օգտագործման տարածքների (փողոցների, այգիների, պուրակների, հրապարակների, բակերի, մայրթերի, անցումների, կամուրջների, սիգամարզերի, լողափերի եւ ընդհանուր օգտագործման այլ տարածքների) մաքրումը աղբից, տերեւակույտերից, փոշուց, կենդանիների դիակներից եւ փողոցների երթեւեկելի մասերի ջրում-լվացումը, փողոցների, կամուրջների, անցումների եւ մայրթերի՝ ձյունից եւ սառույցից մաքրումը, համայնքի ընդհանուր օգտագործման համար տեղադրված աղբամանների սպասարկումը.

4) **օպերատոր**՝ համայնքին աղբահանության եւ(կամ) սանիտարական մաքրման ծառայություններ մատուցող կազմակերպություն (կազմակերպություններ) կամ անհատ ձեռնարկատեր (անհատ ձեռնարկատերեր):

2. Այն հասկացությունները, որոնք սահմանված չեն սույն օրենքով, ունեն «Թափոնների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով սահմանված հասկացությունների իմաստը:

Հոդված 4. Աղբահանության եւ սանիտարական մաքրման հիմնական նպատակները եւ գործընթացի կազմակերպման սկզբունքները

1. Աղբահանության եւ սանիտարական մաքրման հիմնական նպատակները եւ գործընթացի կազմակերպման սկզբունքներն են՝

1) մարդու առողջության եւ շրջակա միջավայրի վրա աղբի բացասական (վտանգավոր) ներգործության նվազեցումը եւ չեզոքացումը.

2) բնակության համար հարմարավետ եւ էկոլոգիապես անվտանգ պայմանների ապահովումը.

3) տարածքների աղտոտման, աղբակույտերի առաջացման անթույլատրելիությունը եւ տարածքների մաքրումը աղբից.

4) աղբահանության եւ սանիտարական մաքրման պարտադիր եւ պարբերաբար իրականացումը սույն օրենքով նախատեսված սանիտարական մաքրման սխեմային համապատասխան.

5) աղբահանության վճարովի լինելը.

6) օգտահանման ենթակա թափոնների տեսակավորման, օգտագործման ու վերամշակման համար պայմանների ստեղծումը եւ աղբավայրերում տեղադրվող թափոնների ծավալների նվազեցումը.

7) աղբահանության եւ սանիտարական մաքրման վերաբերյալ տեղեկատվության մատչելիության եւ հանրային իրազեկվածության ապահովումը տեղական ինքնակառավարման մարմինների կողմից.

8) աղբահանության եւ սանիտարական մաքրման աշխատանքների մեքենայացումը.

9) ոլորտում միջհամայնքային համագործակցությունը.

10) համայնքային բյուջեի հաշվին սանիտարական մաքրման աշխատանքների իրականացումը:

Հոդված 5. Աղբահանության վճարը

1. Աղբահանության վճարը սույն օրենքով նախատեսված վճարողների կողմից աղբահանության դիմաց սույն օրենքով սահմանված կարգով եւ սույն օրենքով սահմանված դրույքաչափերի սահմաններում համայնքի ավագանու կողմից սահմանված չափով համայնքի բյուջե կամ արտաբյուջե գանձվող պարտադիր գանձույթ է:

Հոդված 6. Աղբահանության վճար վճարողների շրջանակը

1. Աղբահանության վճար վճարողներ են համայնքի վարչական տարածքում անշարժ գույքի, այդ թվում՝ բնակելի շինության սեփականատեր համարվող կամ որեւէ այլ իրավունքով այդ գույքը տիրապետող կամ օգտագործող ֆիզիկական անձինք (ներառյալ՝ անհատ ձեռնարկատերերը եւ արտոնագրային վճար վճարողը), իրավաբանական անձինք, հիփոթեկները, պետական եւ տեղական ինքնակառավարման մարմինները, իսկ պետական կամ համայնքային սեփականություն համարվող անշարժ գույքը վարձակալության կամ անհատույց օգտագործման հիմքով քաղաքացու կամ իրավաբանական անձի կողմից տիրապետման դեպքում՝ վարձակալը, անհատույց օգտագործողը:

Եթե միեւնույն գույքի նկատմամբ սույն օրենքի իմաստով աղբահանության վճար վճարող են համարվում մեկից ավելի անձինք, ապա աղբահանության վճարի գծով սույն օրենքով սահմանված պարտավորությունների համար նրանք կրում են համապարտ պատասխանատվություն :

2. Շինարարական եւ խոշոր եզրաչափի աղբ առաջացնողները ազատվում են աղբահանության վճարից, եթե նշված աղբը փոխադրվում եւ տեղադրվում է սեփական միջոցներով՝ սույն օրենքի 8-րդ հոդվածի 4-րդ մասով նախատեսված թույլտվության հիման վրա կամ նույն հոդվածի 3-րդ մասով նախատեսված անձանց հետ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով կնքված պայմանագրի հիման վրա:

3. Համայնքի ավագանին կարող է սահմանել աղբահանության վճարի արտոնություններ առանձին կատեգորիայի անձանց համար: Համայնքի ավագանու կողմից անհատական արտոնություններ սահմանելն արգելվում է:

Հոդված 7. Աղբահանության եւ սանիտարական մաքրման աշխատանքների ֆինանսավորումը

1. Համայնքի տարածքում իրականացված աղբահանության եւ սանիտարական մաքրման աշխատանքները ֆինանսավորվում են համայնքի բյուջեից՝ առանձին ծախսային ծրագրով (ծրագրերով) կամ արտաբյուջետային հաշվից:

Հոդված 8. Աղբահանության եւ սանիտարական մաքրման աշխատանքներ իրականացնողը

1. Համայնքի ավագանու որոշմամբ աղբահանության եւ սանիտարական մաքրման աշխատանքները համայնքի բյուջեի միջոցների հաշվին իրականացնում են անմիջականորեն համայնքային հիփոթեկները կամ համայնքի կարիքների համար գնուժների մասին օրենսդրությամբ սահմանված կարգով ընտրված օպերատորը:

2. Սույն հոդվածի 1-ին մասով նախատեսված անձինք կարող են իրականացնել խոշոր եզրաչափերի աղբի հավաքումը եւ փոխադրումը՝ տվյալ համայնքի ավագանու հաստատած դրույքաչափերին համապատասխան:

3. Իրավաբանական անձը կամ անհատ ձեռնարկատերը, համայնքի ավագանու սահմանած պահանջներին համապատասխան, կարող է իրականացնել շինարարական եւ խոշոր եզրաչափի աղբի հավաքումը եւ փոխադրումը սույն հոդվածով նախատեսված՝ աղբի հավաքման եւ փոխադրման թույլտվության հիման վրա:

4. Աղբի հավաքման եւ փոխադրման թույլտվություններ կարող են տրամադրվել նաեւ շինարարական եւ խոշոր եզրաչափի աղբի աղբահանության վճար վճարողներին՝ աղբն ինքնուրույն հավաքելու եւ փոխադրելու համար:

5. Աղբի հավաքման եւ փոխադրման թույլտվությունը տրամադրում է համայնքի ղեկավարը հայմանքի ավագանու հաստատած պայմաններով եւ կարգով:

6. Աղբի հավաքման եւ փոխադրման թույլտվության տրամադրման պայմանները եւ կարգը պետք է ուղղված լինեն սույն օրենքի 4-րդ հոդվածով նախատեսված նպատակներին եւ սկզբունքներին, ինչպես նաեւ սույն օրենքի 10-րդ հոդվածի 4-րդ մասով նախատեսված ժամանակացույցին համապատասխան աղբահանության իրականացման ապահովմանը:

7. Աղբի հավաքման եւ փոխադրման թույլտվությունները տրամադրվում են կոնկրետ աղբահանության վճար վճարողների քանակի համար՝ վճարովի հիմունքներով: Թույլտվությունների համար վճարների դրույքաչափերը սահմանում է ավագանին, որոնք, սակայն, չեն կարող գերազանցել համապատասխան աղբահանության վճար վճարողի կողմից սույն օրենքի 14-րդ հոդվածով նախատեսված հաշվարկվելիք դրույքաչափերի 20 տոկոսը:

Հոդված 9. Աղբահանության եւ սանիտարական մաքրման կազմակերպմանը ներկայացվող պահանջները

1. Աղբահանությունը եւ սանիտարական մաքրումը պարտադիր եւ պարբերաբար իրականացվող աշխատանքներ են՝ օրենսդրությամբ սահմանված սանիտարահիգիենիկ կանոնների եւ նորմերի պահանջների պահպանմամբ:

Հոդված 10. Աղբի հավաքմանը եւ պահմանը ներկայացվող պահանջները

1. Կենցաղային աղբը հավաքվում եւ (կամ) պահվում է համայնքի ընդհանուր օգտագործման տարածքների՝ այդ նպատակով հատուկ սահմանված կամ նախատեսված տեղերում եւ համայնքի կամ օպերատորի տրամադրած տարողություններում՝ աղբամաններում կամ կոնտեյներներում, աղբախցերում՝ սահմանված սանիտարահիգիենիկ կանոնների եւ նորմերի պահանջների պահպանմամբ:

2. Համայնքի ընդհանուր օգտագործման տարածքներում առաջացող աղբի համար համայնքը կամ օպերատորը տեղադրում է աղբամաններ կամ կոնտեյներներ՝ սանիտարահիգիենիկ կանոններին եւ նորմերին, ինչպես նաեւ սանիտարական սխեմային համապատասխան:

3. Ոչ կենցաղային աղբը, ինչպես նաեւ խոշոր եզրաչափերով աղբը հավաքվում եւ պահվում է աղբահանության վճար վճարողների ձեռք բերած կամ համայնքի կամ օպերատորի կամ սույն օրենքի 8-րդ հոդվածի 3-րդ մասով նախատեսված անձանց տրամադրած եւ դրանց համար նախատեսված աղբամաններում կամ կոնտեյներներում, որոնք տեղադրվում են աղբահանության վճար վճարողների համապատասխան տարածքներում, եթե այլ բան չի սահմանել համայնքի ավագանին: Ընդ որում, համայնքը կամ օպերատորը աղբամանները կամ կոնտեյներները աղբահանության համար վճարողների պահանջով կարող է տրամադրել վարձակալության հիմունքներով:

4. Աղբահանության իրականացման կարգը, այդ թվում՝ աղբահանության իրականացման նվազագույն ժամանակացույցը, աղբամանների կամ կոնտեյներների տեղադրման վայրերը, դրանց տեսակները եւ քանակը համայնքի ղեկավարի ներկայացմամբ հաստատում է համայնքի ավագանին՝ պահպանելով Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված սանիտարահիգիենիկ կանոնները եւ նորմերի պահանջները: Ընդ որում, աղբը պետք է փոխադրվի մինչեւ կոնտեյներների ամբողջությամբ լցվելը:

5. Արգելվում է աղբը պահել եւ թափել դրա համար չսահմանված կամ չնախատեսված վայրերում:

Հոդված 11. Աղբի փոխադրմանը ներկայացվող պահանջները

1. Աղբի փոխադրման իրականացումը պետք է կազմակերպվի՝ նվազագույնի հասցնելով շրջակա միջավայրի աղտոտումը:

Հոդված 12. Աղբի տեղադրմանը ներկայացվող պահանջները

1. Աղբը տեղադրվում է օրենսդրությամբ սահմանված կարգով արտոնագրված աղբավայրերում կամ ենթարկվում է վերամշակման:

2. Աղբավայրերում աղբի տեղադրումն իրականացվում է աղբավայրերի շահագործման եւ սանիտարահիգիենիկ կանոնների պահանջների պահպանմամբ:

3. Արգելվում է աղբի տեղադրումը դրա համար չնախատեսված վայրերում:

Հոդված 13. Սանիտարական մաքրման սխեմային ներկայացվող պահանջները

1. Սանիտարական մաքրման սխեման պարունակում է հետեւյալ հիմնական տարրերը. համայնքում առաջացող աղբի ծավալների մոտավոր հաշվարկը, սանիտարական մաքրման ենթակա տարածքները, սանիտարական մաքրման աշխատանքների ծավալները, աղբի հավաքման, պահման, փոխադրման, տեղադրման, տեսակավորման եւ վստահեցնման ձևերն ու մեթոդները, անհրաժեշտ մեքենա-մեխանիզմներին ներկայացվող պահանջները, սանիտարական մաքրման ենթակա հուշարձանների տեղակայումը:

2. Սանիտարական մաքրման սխեման հաստատում է համայնքի ավագանին: